

בית כנסת בני ישראל

HEGEDŰS-CSÁKY-BENÉI JISZRAÉL ZSINAGÓGA
és
BÉT SMUÉL TANHÁZ

ZSINAGÓGAI INFORMÁCIÓK
2025. november 02. – november 08.

Közvetlen link:

<https://us04web.zoom.us/j/6579029560>

ID szám: 6579029560

Password: 917838

BÉT SMUÉL TANHÁZ ZOOM ELŐADÁSAI:

november 02 18:00 Schöner Alfréd: Az Ábrahám szövetség
november 03. hétfő 18:00 Zev Paskesz: A Hetiszakasz és a zsidó hagyomány kapcsolata
november 04. kedd 18:00 Róth László: A csodarabbik nyomában
november 05. szerda 18:00 Darvas István: Szentírás és kommentár
November 06. csütörtök 18:00 Fekete László: Kántorművészet

Hétköznapi imarend

vasárnap-péntek reggel zsinagóga	08:00
vasárnap-csütörtök ZOOM	18:30

Sábbáti tudnivalók.

17:00	tanulás
18:00	istentisztelet a zsinagógában
09:00	szombat délelőtti istentisztelet a zsinagógában VÁJÉRÁ

Egy mondat a hetiszakaszból: VÁJÉRÁ

והרביתי את זרעך ככוכבי השמים ונתתי לזרעך את כל הארצות

"És áldottak lesznek ivadékaidban a föld összes népei, mert hallgattál szavamra."
Mózes I. 22. 18

VÁJÉRÁ HETISZAKASZ

FORRÁS:

OR-ZSE RÉGI HONLAP

<file:///D:/ORZSE%20ALL/hit-regi/hitelet39.htm>

Ezen a héten a Vájéra hetiszakaszt - szidrát - olvassák a zsinagógában. Jelentése: "És megjelent" az Örökkévaló, Mámré terebintusainál, mikor a nap a legmelegebben sütött.

Bölcseink szerint az Úr látogatta meg a beteget, a circumcisio-t / körülmetélés / követő gyengélkedése idején. Ábrahám a sátor bejáratánál ült és várta a

vendégeket. Úgy tartjuk, sátrának négy bejárata volt, hogy bármelyik égtájról érkezik az utazó, nyitva legyen előtte a ház. A nap melegen sütött, az Örökkévaló így akarta elvenni a vándorok kedvét az úttól, így biztosítva a lábadozó nyugalját. De a vendégfogadás Ábrahám számára olyan örömet jelentett, hogy jobbnak látszott, ha idegenek megtisztelik a házat. A történet bevezetőjéből két tanulságot vonhatunk le. A beteg embert kötelesség meglátogatni, segíteni, a jó szó számára orvosság. Ábrahám egész házanépe vállalta a körülmételést, de a korban legidősebb házigazda részesült a beteglátogatás micvájában.

Most, amikor a történelmi helyzet nyomán nálunk, Magyarországon számos felnőtt vállalja zsidó identitását, s ezzel járó műtetet, az ilyen ember számíthat rá, hogy az Örökkévaló számontartja cselekedetét, meglátogatja, vigyáz rá, egészségére, hogy az áldozatvállalás minél kevesebb fájdalmat, kényelmetlenséget jelentsen.

A másik tanulság a vendégfogadás, amely Ábrahám számára mindennél többet jelentett. Három férfi tűnt fel a láthatáron, Ábrahám eléjük sietett és betessékelte őket a sátrába, vizet hozatott, hogy lemossák az út porát, kenyeret ígért nekik, amely a gyakorlatban azt jelentette, hogy 3 mérő lánglisztből süttetett Sárával süteményt, lepényt, majd borjút, marhát vágatott és más finomságokat tálalt vendégeinek.

A három "férfi", három angyal, fontos feladatokban járt. A magyarázat szerint egy angyal mindig egy munkát végez, tehát a három küldöttnek három reszortja volt. Az egyik meghozta Izsák születésének hírért, a másiknak kellett elpusztítania Szodomát, a gonosz várost, a harmadiknak megmentenie Lótót. Sára nevetett, nem hitte el a hírt, pedig a Jó I.-ten megemlékezett Sáráról. Fia született. A nevetés szó benne foglaltatik a fia nevében, Izsák héberül Ichák, a nevetés szó gyöke cöchák.

Deutsch Gábor

KOMMENTÁR 2.

Részlet Menáchem Meron: **Az élő Biblia** című könyvéből

ÁBRAHÁM ÉS SZODOMA

Biblia prófétai szakaszaiban Szodoma és Gomora jelképévé váltak minden rossznak. Jesájáhu próféta így feddi a népet: "Halljátok Isten szavát, ti, Szodoma vezetői, figyeljete Istenünk tanára, Amora népe." (Jes. 1/11.) A bűn öncélúságáról szól a próféta, mikor ezt mondja: "Vétkeiket (büszkén) közölték, nem tagadták." (u.o. /3/9.)

A pusztulást is e két bűnös város sorsához hasonlítja a próféta: "Mint Szodoma, olyanná lettünk, Amorához lettünk hasonlóvá, ha Isten nem hagyott volna nekünk kevés maradékot." (u.o. 1/9.)

Előző hetiszakaszunkban olvastuk: "Szodoma lakosai rosszak és bűnözők Isten szemében." (Gen. 13/13.) E mondathoz számos legenda fűződik a Midrásban és a Talmudban. Leghíresebb köztük "Szodoma ágya" néven ismert. A város lakosai megkínózták a vendégeket. Ha az idegen magas volt, levágtak belőle, ha alacsony, kinyújtották, hogy megfeleljen az "ágy" méreteinek. A jó cselekedet bűnnek számított, a kegy gyakorlása vétéknek. Mikor Ábrahám unokaöccse, Lót vendégeket fogadott házában, meg akarták ölni. "Szorongatták Lótot nagyon és be akarták törni háza ajtaját." (u.o. 19/9.)

Szodoma nemcsak gonoszsága miatt lett hírhedtté. Ebben a városban a rosszat l'art pour l'art üzték, filozófiai meggondolásból. Erre mondta a próféta: "Jaj azoknak, kik a rosszat jónak mondják, a jót rossznak, a keserűt édesnek és az édeset keserűnek." (Jes. 5/20.)

A Biblia számos helyen foglalkozik a megtérés eszméjével. "Esküszöm - szól Isten -, hogy nem kívánom a gonosz halálát, csak hogy megtérjen a gonoszság útjáról." (Ezek. 33/11.) De aki a rosszat jónak mondja, az sohasem fogja a rosszat elhagyni. Szodomával kapcsolatban mutatkozott meg legjobban Ábrahám emberi nagysága. Könyörgését a városban esetleg fellelhető jámborokért kezdte. "Hát elpusztítod a jámbort a gonosszal együtt?" (Gen. 18/28.) - kérdezte Istentől. "Nem teheted ezt! Az egész világ bírása ne tegyen igazságot?" (u.o.) Eddig Ábrahám az igazságra hivatkozott. De tulajdonképpen arra törekedett, hogy a jámborok érdemével megmentse a gonoszokat. "Szólt Isten: nem pusztítom el (a várost) tíz jámbor kedvéért." (u.o. /32.) De nem találtatott benne tíz igaz...

Ábrahám, az egyistenhit "atyja" imádkozott a gonoszok életéért. Ő nem tudta, hogy itt olyan gonoszokról van szó, kik a "rosszat jónak mondják". Ezek pedig megfertőzhetik a társadalmat, ezért számukra nem lehet kegyelem.

Hetiszakaszunk egyik különleges fejezete Ábrahám tizedik próbatételéről szól. A fejezet szerint Isten Ábrahám egyetlen fiúgyermekét, Jicchákot kérte az ősatyától áldozatként. Az elbeszélés ugyanazzal a kifejezéssel kezdődik, mint az első próbánál: "Lech löchá" - menj el magadnak. (Gen. 22/2.) Ez volt az egyetlen olyan próbatétel, mikor a Tóra kifejezetten azt írja: "Isten próbára tette Ábrahámot." {u.o. /1.); vagyis nem gondolta "komolyan" az emberáldozatot. Hiszen a Tóra többször is említi más népek e barbár szokását, mint a legutálatosabb cselekedetet. "Minden utálatos cselekedetet, mit Isten gyűlöl, ők megteszik isteneiknek, még fiaikat és lányukat is tűzbe vetik isteneiknek." (Deut. 12/31.)

Jeremiás próféta is arra céloz, hogy az Ábrahám-tól kért emberáldozat próbatétel volt csupán és nem Isten valódi kívánsága. "Oltárokat emeltek (Jeruzsálem népe), hogy tűzbe vessék fiaikat, lányukat, mit én nem kértem és sose gondoltam." (Jer. 7/31.)

A Talmud világosan kijelenti, hogy ez Ábrahám próbatételére vonatkozik.

Az "Ákéda" elbeszélésében Ábrahám fia helyett egy kos áldozott fel. A fejezet azt akarja kihangsúlyozni, hogy az emberáldozatot - mit Isten elvet - állatok feláldozásával helyettesítik. Később a próféták ezt is elvetették, ha erkölcsi romlás uralkodott.

Ilyen esetekben minden próféta elvetette az áldozatok bemutatását, mert az nem takarhatja el a bűnöket. "Minek nekem áldozataitok sokasága - mondja Isten.

Tisztuljatok meg, tüntessétek el a gonoszságot szemem elől, tanuljatok jót és igazságot cselekedni!" (Jes. 1/11. 16.)

Ábrahám mintaképe volt az erkölcsi és emberi nagyságnak. Az ő kos-áldozata

elfogadtatott Isten által. Ros Hásánakor a kos (vagy más tiszta állat) szarvából készült sófárral könyörgünk Istenhez bűnbocsánatért és fogadjuk meg cselekedeteink megjavítását.

Ezt az elmélkedést talán Micha próféta szavaival zárhatjuk. "Mivel békítem ki Istent, leszek az Úrnak alárendeltje? Békítsem ki égő áldozattal, egyéves borjakkal? Vajon Isten kosok ezreit akarja, vagy elsőszülöttemet áldozzam vétkemért? Megmondta neked, ember, mi a jó és mit kér tőled Isten: Igazságot cselekedni, kegyét szeretni és szerényen élni Isten útjain." (Micha 5/8.)

Ez a mondat és sok más hasonló arra int minket, hogy Ábrahám útját kövessük: a tisztesség, a szerénység és a jóság útját. Mert csak azután van jogunk imádságunk meghallgatását kérni és a vallási szertartások betartásával nemcsak jó embernek, hanem jó zsidónak is nevezetni.

Az oldalt szerkesztette:

Schöner Alfréd

בית כנסת בני ישראל

BZSH Hegedűs Templomkörzet

Benéi Jisráél Zsinagóga

1136 Budapest, Hegedűs Gyula u. 3.

06-30-644-9083, 06-1-340-5085

e-mail: hegedus@bzsh.hu;

<https://hegedus-zsinagoga.bzsh.hu>